

Versie 2 juni 2021

Duisenberg-onderzoek Jaarverslag en Jaarrekening 2020

Raadscommissie Beheer Thema: Beleidsveld 5.1 Openbare ruimte en mobiliteit

Bas van Leeuwen (D66)
Eloy Aerssens (VVD)
Juni 2021

Duisenberg-methode:

Duisenberg Vragen

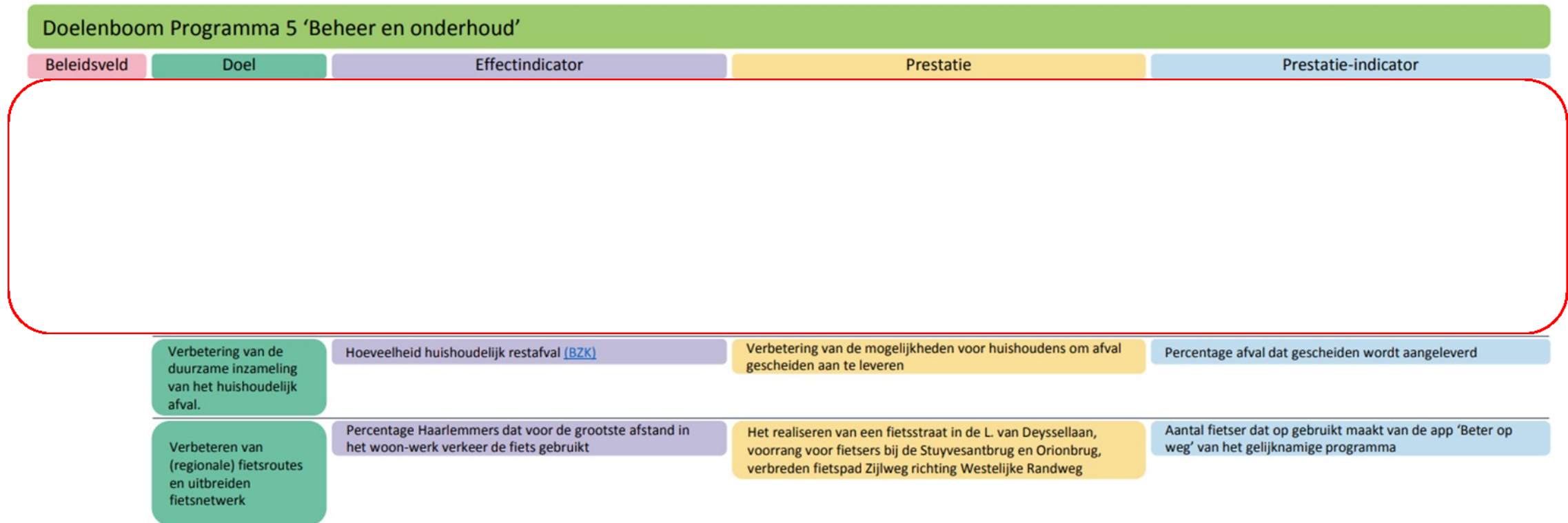
1. Beeld op hoofdlijnen?
2. Welke doelen zijn behaald?
3. Welke prestaties zijn geleverd?
4. Wat heeft het gekost?
5. Oordeel Rechtmatigheid,
Doeltreffendheid, Doelmatigheid
6. Conclusies & Aanbevelingen

1. Beeld op hoofdlijnen

- *De doelen zijn duidelijk (laat doelenboom zien) maar niet duidelijk of de doelen te behalen zijn.*
- *Cijfers jojo'en*
- *Meetsystematiek wisselt (berekenen, tellen, bereken)*
- *Doelen en prestaties lijken vrijwel hetzelfde.*

1. Beeld op hoofdlijnen

2. Welke doelen zijn behaald?

- Doelen in de begroting zijn:
 - Meer groen
 - Bomen nemen toe
 - Meer ruimte voor natuur
- Als de begroting niet heel specifiek is dan zal het jaarverslag dat ook niet zijn.
- Als de meter niet meet wat we willen meten dan is het niet te weten.
- Daarmee is het voor de rapporteurs enorm moeilijk om de kleur (oordeel) die het college geeft te beoordelen.

Voorbeeld van fluctuerende cijfers

		Realisatie		Streefwaarde		Realisatie	Beoordeling		
Doelstellingen & Indicatoren BV 5.1 Openbare ruimte en mobiliteit		Nul- meting	(2016-19)	Begroting 2020	Jaarverslag 2020	2020	Colleg e	Rappor teurs	Opmerkingen
Doel: Het aantal bomen in de openbare ruimte neemt toe overeenkomstig coalitieprogramma.									
Effect Indicator	<i>Aantal bomen in de openbare ruimte</i> <i>*minimaal een keer in de drie jaar worden de bomen herteld. Dit kan leiden tot schommelingen in het aantal bomen.</i> <i>Bron: gemeentelijke registratie</i>	-	60.100 (2019) 51.136* (2018) 60.493 (2017) 60.771 (2016)	61.500	61.500	61.933			De begroting dient een plan te bevatten met welke prestaties de doelen en effecten behaald gaan worden. Er wordt bij jaarrekening wel aangegeven wat er is gebeurd. Door ontbreken plan is onduidelijk of er zaken niet zijn gebeurd. Ook is de realisatie hoger dan het doel. Onduidelijk in hoeverre dit implicaties heeft voor bijvoorbeeld doelstelling in 2021. Tekst: “Bij alle fysieke projecten is onderzocht of er ruimte was voor extra bomen. “ Hoe zijn effect en prestatie (zie tekst daar) gekoppeld? Tekst over bomen bij de dakkas: onduidelijk in hoeverre dit openbare ruimte is en hoeverre deze bomen worden meegeteld (bomen vallend onder bijv. vastgoed worden tot op heden niet meegeteld) Tekst over ontwikkelprojecten: onduidelijk tot welk precieze resultaat dit heeft geleid. Hoeveel meer bomen zijn bij deze projecten in totaal extra geplant? Deze data zou beschikbaar moeten zijn. Opvallend is dat er geen tekst is opgenomen over kap (waar maatschappelijk regelmatig veel over te doen is), aangezien dit ontegenzeggelijk ook invloed op aantal bomen
		Legenda beoordeling College : doel of prestatie is volledig gerealiseerd; : doel of prestatie is grotendeels gerealiseerd. Het kan ook zijn dat een doel of prestatie volledig is gerealiseerd, maar dat het meer heeft gekost, het niet binnen de tijd is gebeurd of dat gerelateerde doelen of prestaties niet zijn gerealiseerd, waardoor volledige realisatie te stellig is; : doel of prestatie is gedeeltelijk gerealiseerd; : doel of prestatie is niet gerealiseerd.							
		 Legenda beoordeling rapporteurs Uitvoering volgens plan Uitvoering verdient aandacht Uitvoering niet volgens plan Uitvoering niet te controleren							

6

3. Welke prestaties zijn behaald?

- Wat we bij doelen op hoofdlijn zien, zien we in het verslag terug
- Onduidelijkheid bij prestaties in hoeverre het gebeurd is
- Cijfers jojo'en
- Wat is de maatschappelijke waarde?
- Een indicator is in ontwikkeling: is deze passend en hoe ver staan we daarmee?
- Beeld dat er veel zaken gebeuren, maar of de gestelde doelen worden behaald is onduidelijk omdat doelen en prestaties niet duidelijk beschreven zijn in begroting.
- Nb. BBV (besluit, begroting en verantwoording) omvat geen enkele verplichte indicator

4. Wat heeft het gekost?

- De presentatie van financiële informatie op programmaniveau geeft geen zicht op de budgetten op doel- en prestatieniveau
- Dit maakt dat de koppeling tussen het budget en de doelen (wat willen we bereiken) en prestaties (wat gaan we ervoor doen) onvoldoende inzichtelijk is.
- Bij verder zoeken blijkt het lastig een eenzijdig beeld te krijgen. In de toelichting onderbesteding (zaken niet gedaan) VS overbesteding in de tabel (paragraaf 4.8)
- Aanbeveling is op een lager niveau (doelen en prestaties) inzicht geven budget en besteding. Accorderen op programmaniveau, inzicht op doelniveau.

Financiën per programma

Bel. veld	Programma Beheer en Onderhoud	Rekening 2019	Primaire begroting 2020	Begroting na wijz. 2020	Rekening 2020
Lasten (exclusief mutaties reserves)					
51	Openbare ruimte en mobiliteit	76.242	75.057	74.489	73.227
52	Parkeren	13.313	12.295	14.344	13.299
53	Overige beheertaken	22.426	17.865	24.236	26.452
Totaal lasten		111.980	105.217	113.430	112.978
Baten (exclusief mutaties reserves)					
51	Openbare ruimte en mobiliteit	-40.317	-38.932	-39.282	-40.441
52	Parkeren	-22.959	-22.543	-17.755	-18.301
53	Overige beheertaken	-25.811	-17.246	-24.786	-25.758
Totaal baten		-89.087	-78.721	-81.823	-84.500
Totaal saldo excl. mutaties reserves		22.893	26.496	31.607	28.479
Toevoegingen aan reserves		8.644	3.519	11.480	13.212
Onttrekkingen aan reserves		-4.539	-1.354	-11.138	-9.982
Totaal saldo incl. mutaties reserves		26.998	28.661	31.950	31.708

4. Wat heeft het gekost?

4.8 Taakvelden

Nr.	Taakveld	Begroting lasten	Begroting baten	Begroting saldo	Realisatie lasten	Realisatie baten	Realisatie saldo
5.7	Openb. groen en (ol) recreatie	9.958	234	9.725	11.238	270	10.968

Cluster Riolering, groen en overig

Ip-nr.	Omschrijving	Krediet	Realisatie t/m 2019	Realisatie 2020	Restant krediet
63.19	Riolering	17.371	13.157	2.730	1.484
64.04 a	Waarderpolder,Centrale watergang	4.431	2.133	38	2.260
64.04 b	Waterplan Schalkwijk (Aziëweg)	1.000	500	43	457
GOB.43	Schoterbos	2.850	2.697	53	100
GOB.43	Schoterbos vervolgfase	4.300	127	297	3.876
GOB.44	Haarlemmerhout, herinrichting	769	526	25	218
GOB.48	Noorder Emmakade verv. kade	1.735	1.512	28	195
GOB.52	Zuider Buitenspaarne / Vijverlaan walmuur	630	83	43	504
GOB.71	Industriehavenbrug	1.887	1.833	11	43
GOB.73	Groenherstel Schalkwijk	2.500	104	350	2.046
OR.014	Buitenzorgkade walmuur	273	0	4	269
SOR.01	Stelpost SOR groen	300	0	0	300
SOR.01	Ramplaanspad	115	9	7	99
SOR.01	Voortingplantsoen	325	2	82	241
SOR.01	Spaansevaartstraat	375	0	374	1
SOR.01	Hoofdbomenstructuur	200	0	189	11
SOR.01	Bisschop Bottemanneplein	300	0	30	270
WZ.07	Spaarne Walmuur	4.130	2.688	843	599
Subtotaal Riolering, groen en overig		43.491	25.371	5.147	12.973

5. Oordeel Rechtmatigheid, Doeltreffendheid, Doelmatigheid

- Normaal gesproken zou je bij de jaarrekening de conclusie trekken op de vragen; heeft de gemeente bereikt wat zij wilde bereiken?, heeft de gemeente gedaan wat zij wilde doen?, en heeft het de gemeente gekost wat ze dacht dat het zou kosten?
- Het antwoord van de accountant is: uitgaves zijn rechtmatig
- Rapporteurs hebben onvoldoende informatie om een conclusie te kunnen trekken of het doelmatig en doeltreffend is.

6. Conclusies & aanbevelingen

1. Beleid op hoofdlijnen

- De doelen zijn duidelijk maar niet duidelijk is of de doelen te behalen zijn
- Cijfers jojo'en
- Meetsystematiek wisselt
- Doelen en prestaties lijken vrijwel hetzelfde

2. Welke doelen zijn behaald?

- Doelen in de begroting zijn: Meer groen, Bomen nemen toe, meer ruimte voor natuur
- Als de begroting niet heel specifiek is dan zal het jaarverslag dat ook niet zijn
- Als de meter niet meet wat we willen meten dan is het niet te weten
- Daarmee is het enorm moeilijk om het oordeel van het college te beoordelen

3. Welke prestaties zijn geleverd?

- Wat we bij doelen op hoofdlijn zien, zien we in het verslag terug
- Onduidelijkheid bij prestaties in hoeverre het gebeurd is
- Cijfers jojo'en
- Wat is de maatschappelijke waarde?
- Een indicator is in ontwikkeling: is deze passend en hoe ver staan we daarmee?
- Beeld dat er veel zaken gebeuren, maar of de gestelde doelen worden behaald is onduidelijk omdat doelen en prestaties niet duidelijk beschreven zijn in begroting.

4. Wat heeft het gekost?

- De presentatie van financiële informatie op programmaniveau geeft geen zicht op de budgetten op doel- en prestatieniveau
- Dit maakt dat de koppeling tussen het budget en de doelen (wat willen we bereiken) en prestaties (wat gaan we ervoor doen) onvoldoende inzichtelijk is.
- Bij verder zoeken blijkt het lastig een eenzijdig beeld te krijgen. In de toelichting onderbesteding (zaken niet gedaan) VS overbesteding in de tabel (paragraaf 4.8)

5. Oordeel Rechtmatigheid, Doeltreffendheid, Doelmatigheid

- Het antwoord van de accountant is: Uitgaves zijn rechtmatig
- Rapporteurs hebben echter onvoldoende informatie om een conclusie te kunnen trekken

6. Conclusies en aanbevelingen

Aanbevelingen voor Raad & College

1. Zorg als college ervoor dat in de aan de gemeenteraad aangeboden begroting meer informatie over de doelen wordt opgenomen. Neem op welke beleidskaders gelden en wat de speerpunten en aandachtspunten zijn voor het komend jaar en begroot daarop.
2. Ga als gemeenteraad na of de informatie zoals opgenomen in de begroting voldoende is om de drie W-vragen (wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen, wat mag het kosten) te beantwoorden
3. Geef als college aan in hoeverre doelen haalbaar zijn in samenhang met andere gestelde doelen en beschikbare middelen en vraag indien nodig de raad om richting te geven. Voorbeeld: Meer ha groen (5.1) versus meer en beter aanbod van woningen (4.1)
4. Bespreek of de doelen en prestaties onderscheidend genoeg zijn en de indicatoren aansluiten en meten wat je wilt weten.
 - a) Ga na in welke mate de huidige prestatie (indicatoren) antwoord geven op de vraag; wat gaan we daarvoor doen/heeft de gemeente gedaan wat zij wilde doen? (Raad)
 - b) Ga na in hoeverre de indicatoren een goed beeld geven van de inzet van de gemeente. (Raad)
Voorbeeld: de aanleg van geveltuinen wordt niet meegenomen in het totale groenoppervlak.
5. Vergroot als college in de aan de gemeenteraad aangeboden begroting en jaarrekening de informatiewaarde door op lager detailniveau inzicht te geven in het programma en de verantwoording van de gekoppelde doelen, prestaties en het budget. Hierbij kan accordering plaatsvinden op programma niveau, maar wordt inzicht wordt op doelniveau. Neem hierbij kennis van de werkwijze van andere gemeentes (Utrecht / Eindhoven).